25477

Nada

JERONIMSKA PUČKA KNJIŽNICA
GOD. 1923. || UREĐUJE DR JOSIP ANDRIĆ || BROJ 204.

BUDI PONOSAN, ŠTO SI KATOLIK!

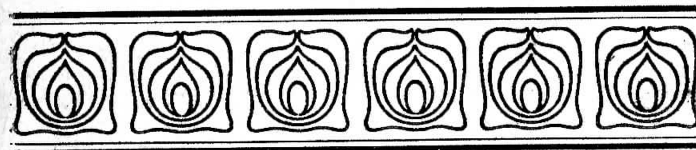
NAPISAO
DR JOSIP LONČARIĆ

SA 5 SLIKA

DRUGO IZDANJE

IZDALO DRUŠTVO SV. JERONIMA
KNJIGA DVJESTA ČETVRTA

TISKARA NARODNE PROSVJETE Z. S O. J. U ZAGREBU

Budi ponosan, što si katolik! Ponosiš se, što si Hrvat, a i moraš se time ponositi, ali ponosi se, što si sin katoličke Crkve, što si katolik. Baš danas, u današnje doba, imadeš najviše razloga, da ponosito digneš glavu i svemu svijetu kažeš: ja sam katolik. Neka te ne smeta, što se više možda no ikada baš naših dana uzbibaše i dižu valovi i snagom nečuvenom udaraju o pećinu, na kojoj je Krist sazidao Crkvu svoju. Boj, što ga baš u naše doba paklene sile navijestiše i svom ogorčenšću zametnuše protiv katoličke Crkve, nadilazi ako ne uvijek okrutnošću i grozotama, a ono lukavošću svakako daleko onaj boj, što ga rimski carevi protiv mladoga kršćanstva zametnuše progonima, u kojima su tisuće i tisuće krvlju zasvjedočile vjeru svoju: vjernost i ljubav prema propetomu Bogu. Makar smo vidjeli, da se prije pedeset godina u Njemačkoj u mržnji svojoj na katoličke biskupe i svećenike neprijatelji Crkve Božje nijesu pred kulturnim svijetom žacali bacati i biskupe i svećenike u tamnice s najgorim zločincima, ubijali ih ipak nijesu, nijesu ih ipak bacali ni pred zvjerad ni na lomače. U prosvijetljenom devetnaestom vijeku u svoj svojoj okrutnosti toga su se ipak bojali činiti. Danas eno, u dvadesetom vijeku obnavljaju se u Rusiji prizori prvih vijekova kršćanstva. Katolički svećenici nijesu samo bacani u tamnice, oni i *umiru* mučeničkom smrću. Nosioci boljševičke vlasti bacaju ih u tamnice i *ubijaju ih.* A ne zaboravite: sve se to radi protiv službenika katoličke Crkve u isto ono vrijeme, kad Namjesnik Kristov na zemlji moli i zaklinje cijeli svijet, neka pomogne bijednom ruskomu seljačkomu narodu, koji pogiba i umire od gladi, kad dobri Pijo XI. šalje i dijeli najoskudnijim krajevima velike Rusije kruh, što ga preko njega u Rusiju šalju vjernici katoličke Crkve iz svih

krajeva svijeta. Dobrotu srca, očinsku ljubav, skrb i brigu Pija XI. za bijedni ruski seljački narod nosioci državne vlasti u Rusiji naplaćuju crnom nezahvalnošću. No to je u Rusiji, gdje su danas prilike izvanredne, gdje nema u državi reda i poretka, a kormilo državne vlasti imadu u rukama židovi, koji su kao i pređi njihovi prije dvije tisuće godina puni mržnje na Krista i na Crkvu njegovu. Ali sve to Pija XI. ne odvraća od djelotvorne ljubavi njegove prema bijednima, pa makar ti bijednici i nijesu ovce iz njegova ovčinjaka.

U prosvijetljenim tobože evropskim državama nije ipak *mač* glavno oružje protiv Crkve i njezinih službenika. Kao što smo vidjeli u prošlom ratu, veličajna iznašašća na polju znanosti morala su služiti ne za prosvjetljenje naroda, već da se poubija što više ljudi, tako ista ova znanost mora da služi i protiv Kristove Crkve i njezina naučanja. Vjera je u protimbi sa znanošću, znanost i vjera se isključuju. A da li je to istina, što toliko puta čujemo i čitamo? Nije. Najbolji i najsolidniji učenjaci u svim znanostima najbolji su katolici. Zapamtite dobro: *solidna* znanost uvijek *vodi* k Bogu, a samo *površna* znanost od njega odvodi.

Ali hajdemo na stvar. Htio sam samo, prijatelju, da ti ukratko pokažem, kako danas, gdje je Crkva katolička toliko u svijetu omražena, gdje se i kod nas, u našoj Hrvatskoj, toliki i toliki nabacuju najgadnijim pogrdama, očitim neistinama i lažima na svetu rimsku Stolicu, na Sv. Oca i na službenike Crkve, kako baš danas imadeš najviše razloga, da se ponosiš, što si kao Hrvat sin katoličke Crkve, što si katolik.

Veliki ugled rimskoga Pape u svijetu.

Kad oca obitelji poštuju i časte, kad mu se hvala pronosi ne samo u njegovu selu, već daleko i preko sedam sela, ponose se time djeca njegova, čast je to za cijelu obitelj.

Svi mi katolici svega svijeta jedna smo velika obitelj, kojoj je otac u Rimu, sveti Otac Papa. Pa što vidimo mi, djeca ovoga Oca, za koga znademo i vjerujemo, da je *namjesnik* Isusa Krista, da je Isus Krist *njemu* u ruke predao svu vlast u svojoj Crkvi? Vidimo, na svoje oči gledamo: makar su se paklene sile urotile pogibeljnije no ikada protiv katoličke Crkve, makar službenici pakla jače no ikada udaraju na Crkvu i na ustanove njezine, makar se u nas u Hrvatskoj i u hrvatskom našem narodu više no ikada dosele radi, govori i piše protiv sv. Oca, *ugled rimskoga Pape danas je u svijetu veći, nego što je možda ikada prije bio.* Cijeli kulturni svijet gleda u glavi Crkve katoličke *moralnu velevlast, silu,* koja nema svoje jakosti u vojsci i bajunetama, već u istini, nepobitnoj istini, da je *glava Crkve katoličke doista namjesnik Isusa Krista*, da je on *predstavnik božanske vlasti na zemlji.*

Da je tomu doista tako, vidjeli smo na svoje oči baš ovih zadnjih godina, za vrijeme rata, a i poslije rata.

Benedikt XV.

Godine 1922., u nedjelju 22. siječnja raznio je brzojav u sve krajeve širom svijeta vijest, da je ujutro toga dana preminuo Papa Benedikt XV. Tužno je odjeknula ova vijest u srcima sviju, jer je došla neočekivano, iznenada. U par dana Papa je obolio i umro.

Znali smo, što nam je bio Benedikt XV., dok je živio, ali kad je umro, vidjeli smo, što je kulturni svijet o njemu sudio. Da vam je bilo čitati novine, što su o Benediktu XV. pisale; da vam je bilo čuti govore, što su ih govorili u parlamentima predstavnici državnih vlasti u svim državama svijeta, vidjeli biste, kako je cijeli svijet osjećao, da je prestao živjeti čovjek velikoga uma, plemenitoga srca, čovjek, koji je radom svojim, svestranim djelovanjem svojim osvojio srca ne samo vjernika Crkve, kojoj je on bio glavom, već srca svih ljudi, kojemugod oni narodu pripadali, kojegod bili vjere. Sve, što se o pokojnom Papi Benediktu XV. pisalo, što se o njemu govorilo, sve se to slagalo u tom, da je Benedikt XV. bio zaista „*dobrotvor* čovječanstva, apostol *ljubavi* i Papa *mira*".

Benedikt XV. radi za mir u svijetu.

Jest, vladavina Benedikta XV. na Petrovoj Stolici bit će u povijesti katoličke Crkve ispisana zlatnim slovima. Benedikt XV. se djelovanjem svojim i radom dostojno stavlja uz bok Papama Piju IX., Leonu XIII. i Piju X., najvećim Papama Crkve. Ali ne samo u Crkvi — u povijesti naroda pojava Benedikta XV. orijaška je pojava. Ne samo u očima katolika, u očima sviju inovjeraca on je najveći čovjek današnjega vremena, čovjek, koji je dalekoseznim umom svojim najbolje i u tančine shvatio tako zamršene prilike evropskih naroda, a za bijedu njihovu, za sve potrebe njihove imao ne samo široko srce, već i darežljivu desnicu. Kratkotrajna vladavina njegova — Benedikt XV. bio je izabran Papom 3. rujna 1914., a umro je 22. siječnja 1922. — bila je ispunjena neumornim radom i sveudiljnim nastojanjem oko mira među narodima i liječenjem rana, što ih je narodima zadao strahoviti rat. Samoga rata Benedikt XV. nije mogao spriječiti, jer diplomacija nije htjela da sluša glas njegov. Tajne, podzemne sile slobodnih zidara, tih najvećih dušmana naroda i katoličke vjere, prouzročile su rat, pak se rat morao voditi, dok slobodno zidarstvo nije došlo do svoga cilja. Zato je uložilo sve sile, da se riječ Papina ne uvaži za onim stolovima, gdje se radilo o sudbini tolikih naroda, o sudbini tolikih ljudskih života. Ali što je Benedikt XV. mogao učiniti, učinio je: već u okružnici svojoj 1. studenoga 1914. on je otvoreno otkrio sve razloge, zbog kojih je došlo do strahovitoga rata, ali ga je i odvažno osudio, kako je osuđivao i dalje o svakoj prilici nepravedni i okrutni način vojevanja.

A što je dovelo do ovoga rata? Što to Benedikt XV. otkriva neustrašivo baš onima, koji su rat vodili: diplomatima i njihovim vladarima? Evo, što. Prekomjerna pohlepa za blagom i tjelesnim užitkom te sebičnost, egoizam naroda. Jedan narod ne štuje prava i opravdanih želja drugih naroda, već misli samo na sebe i na svoju korist. To je egoizam, sebičnost naroda. Oni pak, koji imadu kakvih prava nad drugima, oni ta prava vrše nad njima surovom silom. To su tri razloga, što je moralo doći do rata. A četvrti je razlog, što i državne vlasti tjeraju Boga iz škole. Koje onda čudo, da ponestaje u

Papa Benedikt XV. (od god. 1914. do 1922.)

svijetu svakoga auktoriteta ? Zato vidimo, da podanici ne štuju državnih vlasti, djeca roditelje, mlađi starijih i tako sve dalje.

Benedikt XV. radi za ratne zarobljenike.

Benedikt XV. ipak je nastojao, koliko je samo mogao, da ublaži grozote rata, kad nije mogao postići, da se rat dokrajči. On je s velikim uspjehom kod svih naroda ponajprije radio oko toga, da ratnim zarobljenicima olakša njihovo bijedno stanje, a koje je samo mogao, da iz ropstva oslobodi. Makar ga državne vlasti nijesu slušale, kad ih je nagovarao i zaklinjao, neka prestanu lijevati ljudsku krv, neka prestanu ratovati, — kad se zauzimao za ratne zarobljenike, išle su mu na ruku vojne i civilne vlasti kod svih naroda. Velikom njegovu ugledu nijesu se mogle oprijeti, kad je radio za tako plemenitu stvar. Tako je iz ratnoga zarobljeništva Papa oslobađao najprije one, koji su bili za svako daljnje ratovanje nesposobni, zatim one, koji nijesu po svom zvanju bili vojnici, onda pak one, koji su bili teško ranjeni ili inače bolesni, a stali su se oporavljati. Ali najveću je zahvalnost Benedikt XV. stekao kod tisuće i tisuće djece sviju naroda i jezika, kad se posebnom požrtvovnošću zauzimao i iz ropstva oslobađao i djeci vraćao njihove oceve. Kojih pak nije mogao osloboditi, molio je vladare i njihove vlade, neka postupaju s njima blago i obzirno, a biskupe je pozivao, neka rade, da dobrim djelima olakote, što samo budu više mogli, teško stanje ratnih zarobljenika. Preko biskupa je papa sam slao zarobljenicima hrane, odijela, a osobito ih se sjećao o velikim katoličkim blagdanima raznim darovima. Posebnu je pak ljubav iskazivao tim jadnicima i teško im stanje ropstva olakšao time, što im je baš on omogućio, da su se mogli javljati svojima u domovini, koji su ih možda već držali i mrtvima, i da su od svojih mogli dobivati ne samo vijesti, već i tjelesne okrepe. U Vatikanu je Benedikt XV. otvorio posebni ured, koji je posredovao između zarobljenika svih naroda, i preko koga su roditelji najlaglje dolazili u saobraćaj sa svojim sinovima, žene s muževima, a djeca s ocevima. Sv. Otac Benedikt XV. jednako se zauzimao za Hrvate, Slovence, Srbe, Nijemce, Francuze, Ruse, Poljake, Muslimane... Svi ratni zarobljenici bili su mu jednako mili, za sve se on očinskom brigom jednako skrbio. Baš zato, što je u tom najplementijiem svom radu i u najtežim prilikama pokazivao upravo izvanrednu nepristranost, što je s jednakom ljubavlju potpomagao sinove svih naroda, zaslužio je kod katoličkih i nekatoličkih naroda duboku zahvalnost, a u diplomatskom svijetu najveći ugled.

Benedikt XV. ne prestaje raditi za mir.

Ma da diplomacija, koja se sasvim odmetnula od Boga, nije htjela da čuje glas velikoga Pape, da prestane ratovati, Benedikt XV. dizao je neprestano kao namjesnik Božji na zemlji paomu mira i pružao je vladarima i narodima, predlagao vladama i vladarima, koji su bili u međusobnom ratu, uvjete, pod kojima će moći da dođu do pravednoga i trajnoga mira. U okružnici svojoj od 1. kolovoza 1917. proglasio je kao temelje za pravedan i trajni mir *moralnu moć* prava, da među narodima bude odlučivalo pravo, a ne sila, *opće razoružanje*, međunarodno *sudište*, koje će rješavati sve sporove među pojedinim narodima, i napokon za sve narode *jednaku slobodu* na moru. Dvije godine pak prije ruske revolucije, naime 28. srpnja 1915. Benedikt XV. je svijetu objavio, što on misli o *samoodređenju* naroda. *Prava* i *opravdane zahtjeve naroda valja uvažavati*, jer „svi treba da znadu, da narod ne umire. Ako narod bude ponizivan i potlačen, on nosi jaram, koji mu je nametnut, ali ga nosi gnjevno, pa se uvijek pripravlja, da ga sa sebe strese, a mržnja, te sveđer živa misao na osvetu i na mač prelazi kao gorka djedovina od koljena do koljena". Narodima, veli dalje Papa, neka se prizna pravo, da *sami* odlučuju o svojoj sudbini. Mir neka se sklapa međusobnim neprisiljenim sporazumom i dogovorno, bez ikakva nasilja, bez ikakve diktature sa strane jačega. Samo tako će mir među narodima biti trajan i pravedan. Velike novine vatikanske „Osservatore Romano" pisale su u kolovozu 1917. baš onako, kako je govorio Benedikt XV.: Neka imadu narodi, a ne vlade ili vladari, isključivo pravo stvarati sebi ustav; narodi neka zaključuju o ratu i o miru, te o pogodbama s drugim državama.

Tako visoko, kao papa Benedikt XV., nije se za vrijeme svjetovnoga ovoga rata podigao nijedan državnik. To je mogao postići samo on, koji je u pismu 30. listopada 1916. naglasio staru, ali sveudilj istinitu nauku, koje su se u svim vijekovima držali svi Pape: „Mi ne gledamo ni lijevo ni desno, nego se držimo, što je pravo, kako smo se toga držali i dosele." Ove nauke ne će da se drže diplomate raznih država. Oni ne će Boga, jer ne će pravde, a jer gaze pravdu, nema i nema među narodima mira.

Rad Benedikta XV. za djecu svih naroda.

Ali najnježnije se dojmila i cijeli naobraženi svijet najviše zadivila ona ljubav, kojom se Benedikt XV. zauzeo za ubogu djecu u cijeloj srednjoj Evropi, za sve uboge i sirote u državama, koje danas najviše stradaju. Djelo, što ga je Papa organizirao, da spasi milijune djece, koja su pogibala od gladi i druge nestašice, tako je sjajno djelo, te je ova organizacija djelotvorne ljubavi prema bližnjemu bez primjera u povijesti svijeta. Papinski Rim, koji je već godine 107. poslije Krista sv. Ignacije iz Antiohije nazvao srcem i glavom sveze kršćanske ljubavi, pokazao je i u XX. vijeku, da ga vodi isti duh, duh Kristov, duh ljubavi i vjere. Na glas svoga oca sakupljali su i njemu slali vjerni sinovi svega svijeta novčanu pomoć, a Papa je od ovih milodara najviše darovao za djecu u Poljskoj, Austriji, Njemačkoj, Čehoslovačkoj, Ugarskoj, a nije zaboravio ni na našu državu, na Bugarsku, Rumunjsku i na ruske bjegunce u Carigradu. Svi narodi puni su zahvalnosti prema Benediktu XV., jer su vidjeli, da ih on doista sve ljubi. Osobito je mnogo pokojni Papa radio za Rusiju, koju podupire najizdašnije i sadašnji sv. Otac Pijo XI., makar mu vlastodršci ruski za tolika dobročinstva uzvraćaju samo crnu nezahvalnost. Da pomogne ruskomu narodu, ruskomu seljaku, koji je umirao od gladi, Benedikt XV. je organizirao posebnu akciju. Savez naroda u Parizu i u Ženevi također je konferirao, raspravljao o siromašnom ruskom seljaku, ali on je ostao samo kod konferencija. Pomoć, koliko je mogao, poslao je u milijunima jedino poglavica Crkve katoličke, Benedikt XV., a ti milijuni bili su dar vjernika katoličke Crkve. Povijest ne će zaboraviti, da je ruski seljački narod, koji je grčkoistočne vjere, kad je u tisućama i tisućama od gladi umirao, podupirao poglavicu *katoličke* Crkve, i to baš onda, kad je zastupnik naše države, koji je bio također pravoslavne vjere, na konferenciji za gladne u Rusiji dao ovu izjavu: „Bolje je, da umre 20 milijuna ljudi od gladi, nego da se pomogne sovjetskoj vladi....". Papa ima srca za narod, njega boli, kad strada narod, pa bio to i narod grčkoistočne vjere.

Ugled Benedikta XV.

To je eto bio Benedikt XV.! Takvo je eto u Benediktu papinstvo pred nama: vječno mlado, vječno radino, puno velikih i plemenitih djela, premda ima za sobom više od 1900 godina. Baš u času, kad su se najmoćnija carstva u Evropi strovalila u ništa, Benedikt XV. je u najžešćem bojnom kreševu radom svojim i ugledom svojim pokazao, da je rimokatolička Crkva danas tako čvrsta i silna, da je danas tako puna života, kako je bila onda, kad su joj apostoli na prvom crkvenom saboru u Jerusolimu 50. godine poslije Krista stvarali prve zakone.

Dana 11. prosinca 1921. otkrili su u Carigradu pred katoličkom katedralom krasan, sedam metara visok spomenik Benediktu XV. Kod otkrića su bili nazočni najviši civilni i crkveni dostojanstvenici. Spomenik ovaj podigli su isključivo nekatolici. To je u Carigradu prvi javni spomenik, jer Muhamedova vjera zabranjuje podizati spomenike, koji prikazuju ljude. No za Benedikta XV. napraviše iznimku, a napraviše je zato, da mogu oni, nekatolici, pokazati njemu svoju zahvalnost, da veličinu njegovu izraze riječima, što ih uklesaše u granitnu ploču pod mramornim kipom, koji nam prikazuje Benedikta XV. u papinskom crkvenom odijelu, gdje drži u ljevici otvoreno evanđelje, a desnicom blagosivlje svijet. Riječi uklesane u granitnu ploču su ove:

Dobrotvoru naroda
bez razlike narodnosti i vjere
u zahvalnom priznanju
Orient.

Tako eto nekatolički, muslimanski *Istok* — to je Orient — sudi o Benediktu XV., o vrhovnoj glavi *katoličke* Crkve, o vrhovnoj glavi tvoje Crkve, tako sudi o *tvome* svetome Ocu cijeli svijet. Cijeli svijet gledao je u Benediktu XV. idealno plemenitoga dobrotvora čovječanstva, gledao je nosioca uzvišene istine, da su svi narodi jedna samo obitelj, kojom kao duhovni otac imade da ravna namjesnik Kristov u Rimu. To je bio Benedikt XV., dika i ponos svakoga katolika. Zato i jest veliki ovaj Papa u crno doba svjetskoga trata u povijesti čovječanstva ubilježen zlatnim slovima, a spomen na djelovanje njegovo ostat će neizbrisiv, dok bude svijeta i vijeka.

Papa Pijo XI.

Na Svijećnicu 1922. sastao se zbor kardinala svete Crkve, da izabere Benediktu XV. nasljednika. Oči svega svijeta bile su uprte u Rim, u Vatikan: tko će uzeti u ruke kormilo Kristove Crkve, kome će Bog povjeriti, da upravlja njegovom Crkvom u najtežim možda vremenima, što ih pozna povijest svijeta. Kad je uto u ponedjeljak 6. veljače 1922. s gornjega trijema crkve sv. Petra kardinal Kajetan Bisleti proglasio, da je za vrhovnu glavu Crkve katoličke izabran kardinal nadbiskup u Milanu *Ahile Ratti* i da je uzeo sebi ime Pijo XI., nastalo je neopisivo oduševljenje onih više desetaka tisuća ljudi, što su napunili ogromni trg pred crkvom sv. Petra, a brzojavna žica je vijest ovu odmah raznijela u najudaljenije krajeve širokoga svijeta. Još je veće, urnebesno upravo oduševljenje nastalo u ovoj množini, kad se čas izatoga na istom trijemu pokazao sam novi Papa Pijo XI. i prvi papinski svoj blagoslov podijelio svemu svijetu: Urbi et Orbi.

Baš to, što je Pijo XI. prvi svoj papinski blagoslov podijelio ovako svečano, sa vanjskoga balkona crkve sv. Petra, bilo je nešto novo, neočekivano, nešto, što je iznenadilo cijeli svijet. Zato i jest za događaj ovaj sav kulturni svijet saznao odmah, još istoga dana. A u čemu je tolika znamenitost ovoga događaja? Zašto je svijet bio iznenađen, kad je čuo za prvi taj javni čin novoga Pape? Od 20. rujna 1870., kad je talijanska vojska provalila u papinski Rim i otela ga Papi, nije

Sadašnji Papa Pijo XI.

nijedan Papa dao blagoslova sa balkona, koji gleda na trg sv. Petra, a to zato, da prosvjeduje protiv zločinačke ove otimačine. To je razlog, zašto je prvi ovaj nastup Pija XI. imao tako izvanredno znamenovanje. Ali da ne bi tko krivo shvatio Pija XI., da se on možda odriče svoga prava, što ga kao glava Crkve katoličke imađe na svoj grad Rim, izdao je nalog, da se isti dan objavi, s kojega je razloga prvi papinski svoj blagoslov podijelio tako svečano i na način, koji već pedeset godina nije bio u običaju. Službene su novine doista donijele ovu vijest: „Njegova Svetost Papa Pijo XI. ne odričući se ni u čemu nepovredivih prava Crkve i Svete Stolice, što ih je pod prisegom obećao čuvati i braniti, podijelio je prvi svoj blagoslov sa vanjskoga balkona, koji gleda na trg sv. Petra, s naročitom nakanom, da taj blagoslov bude upravljen ne samo onima, koji su bili na trgu sv. Petra, ne samo Rimu, Italiji, *nego svima na svijetu državama i narodima, da svima ponese želju i navještaj općega izmirenja, za kojim svi tako vruće čeznu.*"

Papa Pijo XI. dakle preuzima u svoje ruke nedovršeno djelo Benedikta XV. Kad je Benedikt XV. umirao i jedva već mogao reći koju riječ, kazao je okolini: „Umirem, a život svoj predajem Bogu kao žrtvu za mir svijeta." Bog je uslišio molbu svoga namjesnika zasada barem utoliko, što mu je dao za nasljednika svećenika njegovih misli, njegovih želja. Pijo XI. sasvim ide stopama Benediktovim. On želi mir u svijetu, on će raditi za izmirenje svijeta. Toj misli bio je posvećen prvi njegov nastup, prvi njegov blagoslov, prva njegova službena riječ. U toj mirovnoj misli je i najdublji razlog, zašto je cijeli svijet s tolikim poštovanjem, s tolikim veseljem primio Pija XI. kao glavu Crkve katoličke. Opet se nanovo budi u svijetu i sazrijeva misao, na koju se stalo zaboravljati, da je jedino papinstvo pozvano, da bude moralno središte, oko kojega se može okupiti velika ljudska obitelj, u kojoj će sve slobodne države miroljubivo raditi za dobrobit svojih naroda, u kojoj će se svi narodi i štovati i međusobno ljubiti. Papinstvo je jedina međunarodna opće priznata „moralna velevlast", kako se nedavno o njemu izrazio predsjednik francuske republike Millerand. A kad je nosilac papinske vlasti čovjek uma i srca, kaki je baš Pio XI., čovječanstvo se pouzdano nada, da će Pijo XI. doživjeti, što mu je kardinal Vanutelli zaželio, kad mu je na glavu

postavio papinsku krunu: „Neka dade Bog, da nasljednik *velikodušja* Pija IX., *mudrosti* Leona XIII., *postojanosti* Pija X., a Benedikta XV. *ljubavi*, neka Pijo jedanaesti, dođe do *obnove pravoga mira*, za koji je toliko i s tolikom ljubavlju radio Benedikt."

Ovo je pouzdanje poraslo nakon prvoga pisma, što ga je Pijo XI. kao vrhovna glava Crkve katoličke pred Božić 1922. upravio svim biskupima i vjernicima svega katoličkoga svijeta. U tom pismu potvrđuje Papa najprije gorku istinu, da ni pojedincima, ni društvu ljudskomu niti narodima iza ratne nesreće zadnjih godina još nije osvanuo pravi mir, da svi za mirom još čeznu, da ga svi još traže, a onda ispituje ovo zlo, te napokon predlaže, gdje bi se ovome zlu mogao naći siguran lijek. Zašto nema još pravoga mira, sv. Otac Pijo XI. ističe onu borbu, „koja je kao smrtonosni čir — to su riječi samoga sv. Oca — već zastarjela u tijelu naroda, *međusobnu borbu društvenih razreda*, koja ranjava rad, obrt i trgovinu i sve čimbenike zasebnoga i javnoga blagostanja. A ovo zlo čine još opasnijim sve to veća s jedne strane lakomost za vanjskim dobrima, a s druge strane tvrdoća i nepodatnost, te pohlepa za bogatstvom i vlašću....". „A veoma je žalosno, tuži se dalje gorko sv. Otac, što je ova pokvarenost duboko prodrla sve do korjena ljudskoga društva, to jest do obiteljskoga života.... Tako se već ne drži do ugleda očeva niti do rodbinskoga veza, kako bi trebalo da bude. Gospodari i služinčad vladaju se jedni prema drugima kao neprijatelji, često se nogama gazi i sama ženidbena vjernost, a zanemaruju se svete dužnosti ženidbenih drugova prema Bogu i ljudskomu društvu."

Razmatrajući, otkale sve to dolazi, gdje je najdublji uzrok svemu ovome zlu, vrhovni pastir katoličke Crkve odvažno i odrešito govori cijelomu svijetu, svim narodima i njihovim vladama, gdje im je tražiti lijeka, gdje će naći pravi i trajni mir. Takav će mir svijetu donijeti samo *mir Kristov*, mir, koji Krist svijetu daje mir, koji potječe od ljubavi. Stoga valja da se svijet vrati Kristu, da prigrli njegov jaram. Svi ljudi valja da se u javnom i u zasebnom životu vjerno drže Kristove nauke, njegovih zapovijedi i primjera. Svijetom treba da zavlada *kraljevstvo Kristovo*. Isus Krist ima da zavlada u dušama i u srcima pojedinaca, on treba da

zavlada u obitelji, a i u javnom životu. Tako će *mir Kristov u kraljevstvu Kristovu* donijeti svijetu toli željeni s čeznućem iščekivani vanjski mir.

Kad je ovo papino pismo ugledalo svjetlo, svijet je bio zadivljen, kako jasno, kako bistro, ali i kako neustrašivo govori poglavica katoličke Crkve, što svijetu danas najviše treba. Svi, sav izobraženi svijet, katolici i nekatolici, osjećali su pod dojmom Papinih riječi ono, što je nekoć osjećao narod, kad je slušao Krista Gospodina: „Divljaše se narod nauku njegovu, jer ih učaše kao onaj, *koji ima vlast,* a ne kao književnici njihovi i farizeji."

Sv. Otac nema vojske, nema topova ni bajuneta, ali ima vlast, imade *moralnu vlast,* kojoj se i nehotice pokorava svatko, tko nije rob strasti, koji događaje, što se oko njega zbivaju, promatra mirno i ne zatvara oči pred istinom.

Otkale Papi toliki ugled u svijetu?

A otkale sv. Ocu moralna ova vlast, otkale njemu toliki ugled u svijetu?

Sv. Otac Papa, rimski biskup, nasljednik je onoga, kome je Krist Gospodin rekao: „Ti si Petar, i na toj ću stijeni sazidati Crkvu svoju, i vrata paklena ne će je nadvladati." Sv. Otac Papa nasljednik je sv. Petra i nosilac sve one vlasti, što ju je Krist predao Petru, kad mu je rekao: „Pasi jaganjce moje, pasi ovce moje". Sv. Otac Papa namjesnik je Isusa Krista, on je čuvar i tumač nauke, što ju je Krist povjerio svojoj Crkvi, on je nepogrješivi učitelj istine, koju je Bog objavio svijetu. Zato kad govori Papa, svijet znade, da govori Namjesnik Kristov, pak ako se i ne radi o dogmi, a ono je svijet uvjeren, da je Papa stijena, da je Papa onaj čvrsti temelj, na kojem je sazidana Kristova Crkva, i o koji uzalud udaraju sile paklene. „I vrata paklena ne će je nadvladati." Laž i himba naudit će gdjekojoj malovjernoj duši, otkinut će i gdjekoju granu, ali samo deblo, sama Kristova Crkva, stup i temelj istine, ostaje čvrsta, ostaje postojana.

Koliko se napreže pakao, da uzdrma ovu stijenu, na kojoj stoji katolička Crkva, ali dok se ruše i najmoćnija prijestolja, dok se raspadaju i same države, kraljevska prijestolja, apostolska Stolica sv. Petra stoji čvrsta i nepomična, Crkva katolička postaje sve uglednija. Baš zato, što rimski biskup, sv. Otac Papa, kao Namjesnik samoga Isusa Krista nepogrješivo čuva i tumači nauku, što ju je naučao Isus Krist, što su je naučali Apostoli, baš zato je u Crkvi katoličkoj, i jedino u Crkvi katoličkoj, ostala Kristova nauka čista: Crkva katolička nauča ono isto, što je naučao Isus Krist, što su učili apostoli. Otale ono divno jedinstvo u nauci katoličke Crkve. Idi u Ameriku — u crkvi će te katolički svećenik naučati isto, što te uči tvoj svećenik ovdje u Hrvatskoj. Idi u Australiju, u Afriku, u Aziju, kamo hoćeš, svuda ćeš u katoličkim crkvama čuti istu katoličku nauku. Toga jedinstva nema ni u kojoj kršćanskoj crkvi, koja se otcijepila od rimokatoličke Crkve. Kako su sve te crkve podijeljene međusobno, podijeljene su i u nauci: u vrlo važnim pitanjima vjere one se često razilaze.

No baš zato, što Crkva katolička uči istu onu nauku, što ju je naučao Isus Krist, tko se drži nauke Crkve katoličke, tko živi, tko radi, kako ga uči Crkva katolička, taj Isusa Krista doista ljubi, a kako je rekao Isus Krist: „Ako tko ljubi mene, riječ će moju držati, i Otac moj ljubit će njega, i k njemu ćemo doći, i kod njega ćemo se nastaniti" — čovjek, koji živi prema nauci Crkve katoličke, u pravom je znamenovanju riječi hram Božji, jer je u njemu Bog: takav je čovjek zaista svet.

A eto takvih ljudi imade u Crkvi katoličkoj mnogo. Što više. U Crkvi katoličkoj i danas imade ljudi, koji su se u ljubavi svojoj prema Bogu uspeli do velikoga stepena, do najvećega savršenstva. I danas imade u Crkvi katoličkoj svetaca, imade velikih svetaca, imade muževa i žena, koji živu prema njezinoj nauci, pa su se uspeli do najvišega stupnja.

Sve to, *unutarnja ta svetost* katoličke Crkve, diže joj ugled u cijelom svijetu, a diže ugled i Onomu, koji je vrhovna glava ove Crkve, sv. Ocu Papi.

No hajde, da te baš o tome uvjerim!

Veliki sveci iz naših dana.

Dopusti, prijatelju, da ovdje spomenem samo dvije osobe, koje su živjele za naših dana, a eto već su uzdignute na čast oltara, već ih sveta Crkva štuje i moli im se kao svecima Božjim.

Sveti Gabrijel od žalosne Majke Božje.

Dne 31. svibnja 1908. proglasio je blagopokojni Pijo X. blaženim, a na Spasovo 1920. Benedikt XV. *svetim* mladića jednoga, koga je Leon XIII. rado nazivao svetim Alojzijem naših dana. Taj mladić bio je Franjo Possenti, koji se rodio 1. ožujka 1838. u gradu Assisi u Italiji, a umro je kao redovnik reda Pasijonista — u mlađahnoj dobi od 24 godine — 27. veljače 1862. Redovničko ime bilo mu je *Gabrijel* od žalosne Majke Božje, pa se pod imenom Gabrijel danas u Crkvi i spominje.

Otac mu je bio visoki državni činovnik, a imao je trinaestero djece. Mati mu je umrla, kad mu je bilo pet godina, i tako je sav uzgoj djece pao na oca. Mali Franjo bio je vrlo živahno dijete, a ostao je živahan i veseo i kasnije kao mladić. Uz to je bio vrlo darovit. U školi je učio dobro i temeljito i uvijek bio među prvim đacima. Sa svakim, s kojim je općio, bio je fin, učtiv. Kako je bio vesele ćudi, svatko ga brzo zavolio. Poradi svega toga stala se u Franje javljati i taština. On se nije tome baš opirao, da se ljudima dopadne. Cipele, odijelo, ovratnik — sve je to moralo biti prema najnovijoj modi, a pazio je Franjo čak i na to, kako češlja kosu. Rado je zalazio u društva, gdje se duhovito zabavljao, s nasladom je čitao romane — ali nipošto pokvarene — veoma volio lov i kazalište. No u kazalište nikada nije išao sam, već uvijek s ocem.

Plemeniti otac Franjin dobro je vidio sva ta nagnuća u svoga sina, ali kako je bio vrlo razborit, a i bogobojazan, nije doduše svome sinu tih zabava naprosto zabranjivao, ali je budno pazio, da mu dječak ni u čemu ne ide predaleko. I doista. Makar je Franjo sve to volio, makar je u tome popuštao i nekoj taštini, makar je tražio zabave, jer je to odgovaralo veseloj njegovoj naravi, on nije nikada počinio ništa, čime bi i malo teže okaljao čistoću srca i duše. Franjo je kao mladić ostao uvijek čista, nedužna srca. Zlih se drugova čuvao kao najljućih zmija otrovnica, a usudio li se tko u nazočnosti njegovoj reći ma samo što nepristojno, Franjo bi ga smjesta oštro prekorio.

Bit će dobro, da ukratko samo čujemo, kako je otac Franjin uzgajao svoju djecu.

Otac Franjin bio je čovjek pun žive vjere. Svaki dan je ujutro sproveo jedan sat u molitvi, a onda je pošao u crkvu k sv. Misi i onamo poveo i svu djecu svoju. Uveče, prije nego će poći na počinak, pozvao bi djecu jednoga po jednoga preda se i svakoga pitao, gdje je preko dana bio, s kime se družio i što je radio. Iza toga bi s njima izmolio večernju molitvu, rekao im koju riječ, da ih pouči ili opomene, a onda su djeca otišla na počinak.

Koje čudo, da su djeca takova oca morala biti dobra, da je takav otac uzgojio i sveca!

Zanimivo je čuti, kako je Franjo stupio u redovnike. Evo kako se to zbilo. Franjo oboli, teško oboli, i bojao se, da će umrijeti. Svesrdno se molio Bogu za zdravlje i obećao, da će se njemu posvetiti u kojem redu, dade li mu zdravlja. Bog je molitvu njegovu uslišao, ali mladić se slabo brinuo, da obećanje svoje ispuni.

Oboli Franjo i drugi put, a i sada teško. Žestoka bol u vratu zadala mu gotovo smrt. Opet se Franjo molio. Sada se utekao u zaštitu Andrije Bobole D. I., koji je kao mučenik baš onih dana bio proglašen blaženim, i obnovio svoje obećanje, da će stupiti u red. I opet je ozdravio, a obećanje svoje saopći sada svome ispovjedniku, ali ga ipak izvršio nije, već ga je stao odgađati, a međuto se dao na pređašnji život i zabave. No kod svega se toga nije više osjećao onako voljko, bio je uvijek nekako nemiran, nezadovoljan. Uto je u lovu bio teško ranjen, a malo dana za tim umrla mu sestra, koju je osobito ljubio. U svemu je tomu vidio prst Božji, i odluči, da više ne će oklijevati, pa saopći ocu, što je naumio. Otac poznavajući svoga Franju, ćud njegovu i njegove sklonosti, držao je, da Franjo nije za

redovnički život, pa da ga od te namisli odvrati, još ga je više vodio u kazalište i u večernja društva, pače je zaželio, da ga upozna s jednom djevojkom iz odlične neke obitelji.

No sada se za Franju zauzela sama blažena Gospa.

Na osminu Velike Gospe nose u Spoletu u svečanoj procesiji iz katedralne crkve staru Marijinu sliku. Kad su ovajput sliku nosili pokraj Franje, pričinilo mu se, kao da ga je Marija oštro pogledala, a unutarnji mu neki glas jasno govorio: „Ti znadeš, da nijesi stvoren za svijet. Zašto onda ostaješ dulje u njemu? Stupi brzo u koji red."

Franjo je bio pobijeđen. Morao se zakloniti u kut Crkve, da prikrije svoje uzbuđenje i suze. Prvome je tu svoju tajnu saopćio ispovjedniku svome O. Karlu Bompianiu D. I. Ovaj ga potkrijepi u njegovu naumu, da ga Bog doista zove u red, i savjetova mu, neka ide u Pasioniste.

O svemu tome, što se u njegovoj nutrinji zbivalo, nije Franjo prijateljima svojim rekao ništa.

Napokon stupi 10. rujna 1856. u novicijat Pasionista u Moravalliu kod Macerate. Dogodilo mu se, što i sv. Alojziju: čim je prekoračio preko praga samostana, napuni mu se srce neizrecivom radosti. Sad je znao, da je ušao u mjesto, gdje će duša njegova naći potpuni pokoj i mir. Na svetkovinu sedam žalosti Marijinih, na treću nedjelju rujna, obuče redovničko odijelo i dobi ime Gabrijel od žalosne Majke Božje, Gabriel a Virgine Dolorosa. Samo je još pisao prijateljima, da se s njima oprosti i da ih moli za oproštenje, što im nije dao bolji primjer, a time je Gabrijel posve prekinuo sa svijetom. Sada mu je bilo raditi samo oko toga, da dođe do što većega savršenstva i svetosti, pa je sve, što je bilo u svijetu, za nj izgubilo svaku vrijednost, svaki čar; a pogotovu kad ga je dobri Bog za ovu žrtvu njegovu obdario utjehom, postale su mu sve radosti svijeta upravo odvratnima. Sve se čudilo ovomu prezиru svijeta, što se opažao u mladoga novaka. Svomu ocu, koji se u jednome listu pobojao, hoće li njegov Franjo ustrajati u svojoj odluci, otpisao je Gabrijel: „Nemoguće je ostaviti tako ljubežljiva Gospodina, kako je Isus Krist, i tako milu Gospu, kao što je Marija."

No varali bismo se, ako bismo držali, da se veseli onaj i pun života mladić odjednom sada u samostanu prometnuo u kakva turobnoga i žalostiva mladića. Sada je bio još veseliji, jer je našao sve, za čim mu je plemenito srce čeznulo. Čar, kojim je čisto Gabrijelovo veselo srce odsijevalo u svom saobraćaju s drugovima i sa svakim, s kojim bi dolazio u dodir, na sve je djelovao posebnom nekom milinom. Stranci, koji su običavali u samostanu vršiti duhovne vježbe, ne bi htjeli otići, dok ne bi razgovarali s umiljatim fra Gabrijelom. Mladi ljudi stupali su u stalež redovnički, a rekoše, da to čine zato, što su vidjeli mladoga redovnika, kojemu je s lica sjalo nebesko veselje.

Kad se svršila godina novaštva, s velikom je radošću u srcu mladi Gabrijel položio redovničke zavjete.

Filozofiju i teologiju je učio u Pievetorini u Isoli kod Penne. Žar njegov i gorljivost u službi Boga nije jenjavao, već jačao od dana u dan. No i Gabrijel je morao proći školu kušnje. Dosta dugo su ga mučile teške napasti protiv vjere i pouzdanja u Boga, a u molitvama ga snalazila bezutješna suhoparnost i dosada. No on je ostao čvrst i postojan, a u toj buri napasti krepost je njegova uhvatila još jači korjen. Ali Gospodin nije predugo stavljao na kušnju vjernoga slugu svoga. Obdario ga je opet nebeskom utjehom u obilnoj mjeri. „U razmatranju — pripovijeda duhovni vođ Gabrijelov — uzbuktio bi u njemu tolik plamen ljubavi i gorljivosti, da bi Gabrijel bio štošta učinio, što bi i zdravlju njegovu škodilo, kad ne bi bio tako poslušan i kad ga ne bih ja bio u svemu nadzirao i rukovodio. Ja nijesam nikada imao povoda, da ga bodrim na krepost, a često sam ga morao opominjati, da bude umjeren. Zadnje vrijeme njegova života morao sam mu baš zabraniti, da razmatra, jer se znao tako udubiti u vječne istine, te bi to zaista moglo biti na štetu njegovu zdravlju." Ljubav k propetomu Spasitelju, k Srcu Isusovu i k Mariji, to bijahu glavne Gabrijelove kreposti.

Tako je mladi ovaj redovnik od dana u dan rastao u krepostima i svetosti, te je došao i do najvišega stepena svetosti, koju je zasvjedočio i on sam, a zasvjedočio je i Bog silnim čudesima, što su se zbi-

vala na njegova groba odmah, čim je — 27. veljače 1862. — umro. Na njegovu grobu, na zagovor Gabrijelov našli su lijeka slijepi i gluhi, kljasti i hromi, a svi na izvanredan upravo način. U dekretu, kojim se mladić ovaj proglašuje blaženim, veli Papa Pijo X.: „Čudesa, koja su uveličala postanak mlade Crkve, vidio je svijet, kako se ponavljaju na njegovu grobu."

Kako rekosmo, na Spasovo 1920. proglasio je Benedikt XV. toga mladića svetim. Bilo je to isti onaj dan, kad je svetom proglašena i blažena Margareta Marija Alacoque. Kod velebne svečanosti u crkvi sv. Petra u Rimu prigodom ovoga proglašenja promatrao je u crkvi sakupljeni svijet s posebnom nekom pažnjom starca jednoga, sijede kao snijeg kose i brade, koji je sjedio na posebnom odličnom mjestu. Bio je to rođeni brat Gabrijelov. Tko će shvatiti čuvstva, što su se rađala u srcu ovoga strca, kad je eto sklapao ruke, da se moli svecu — mlađemu svome bratu!

Ne zaboravite: Franjo Possenti, Gabrijel od žalosne Majke Božje, živio je za naših dana, živio je kreposno i sveto, živio je savršenim životom, te je proglašen i svetim.

Blažena Terezija od Djeteta Isusa.

Ljetos pak, godine naime 1923., četvrte nedjelje poslije Uskrsa, 29. travnja, bio je katolički svijet svjedokom drugoga sjajnoga, ali u sebi nježnoga prizora, gdje Namjesnik Isusa Krista, Papa Pijo XI., diže na čast oltara i proglašuje blaženom skromnu jednu redovnicu, vršnjakinju gotovo svih nas, mladu sestru Tereziju od Djeteta Isusa.

Sestra Terezija rodila se u Alensonu u Francuskoj 2. siječnja 1873., a umrla je kao karmelićanka u samostanu u Lisieuxu 30. rujna 1897. Navršila je dakle tek 24. godinu, kad se preselila u vječnost. Njezin život bio je kratak, ali i vrlo jednostavan i skroman, no zato pun najljepših, najdivnijih kršćanskih kreposti. Roditelji Terezijini bili su imućni ljudi. Majka joj je vrlo rano umrla. Od devetero djece če-

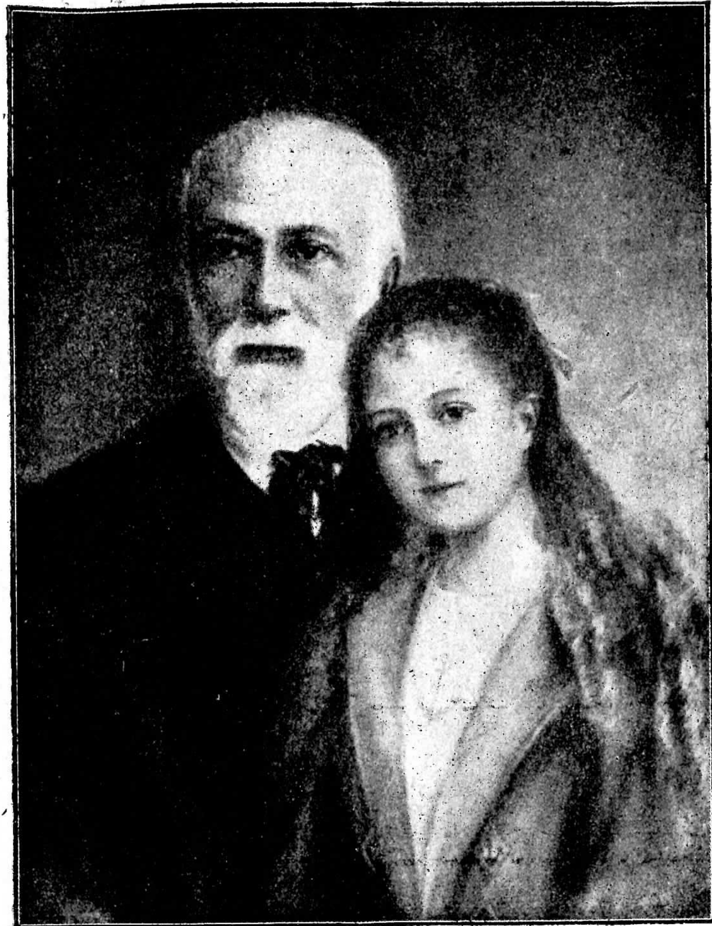

Bl. Terezija kao djevojčica sa svojom majkom.

tvero je umrlo u najnježnijoj dobi djetinstva, a pet kćeri, što je ostalo na životu, svih pet je stupilo u samostan, pa četiri Terezijine sestre i danas još kao redovniče živu. Najstarija sestra joj je pače glavarica baš u onom samostanu, gdje joj je najmlađa sestra, sada blažena Terezija, završila svoj sveti život.

Baš iz toga možeš, prijatelju moj, vidjeti, kakav je bio Terezijin otac — a zvao se Ljudevit Martin, dok joj se majka zvala Zelia Guerin — kako je to morao biti divan otac, kako je kćeri svoje uzgajao zaista u strahu Božjem, kako je divno usađivao u mlađahna srca njihova ljubav prema Bogu, kad su se sve posvetile Bogu u samostanskom životu, a i u njega samoga kolika je morala biti vjera, kad je velikodušno svih svojih pet kćeri žrtvovao Bogu. I jest Ljudevit Martin bio i katolik i otac, kakvih nema mnogo. Veliki Benedikt XV. kazao je za nj u govoru, što ga je izrekao, kad je potpisao dekret, kojim se sestra Terezija od Djeteta Isusa proglašuje blaženom, da je Ljudevit Martin pravi uzor kršćanskoga oca.

A u čemu je veličina sestre Terezije? Čime se ona tako visoko uzdigla, te je već dvadeset i pet godina nakon svoje smrti proglašena blaženom? Terezija je vjerovala. Njezina vjera bila je doista živa vjera, a jer je živo vjerovala, ona je Isusa Krista i ljubila, a u ovoj ljubavi ona se sasvim predala Isusu Kristu u ruke. Ona je u svemu imala neograničeno pouzdanje u Isusa Krista. Kako pak Isus ovakvo pouzdanje uvijek nagrađuje, sestra Terezija sama veli, da ga nikada nije ma bilo za što molila, a da ne bi učinio, za što ga je molila. Sasvim iskreno priznaje: „Ah, kako me srećnom čini moj Gospodin, kako je slatko njemu služiti. Kažem i opet: on mi je uvijek dao, što sam željela, ili bolje, on je učinio, da sam ono željela, što je on od mene tražio.” Saobraćaj s Isusom bio je tako familijaran, tako povjerljiv i nježan, kako je to samo moguće među najboljim prijateljima, samo među sestrama, koje se ljube. Zato se Terezija nije žacala život svoj ovdje na zemlji isporediti sa životom u nebu; „Ja se ne mogu pravo snaći u tom, što ću imati više u nebu, nego li imadem sada na zemlji. Jest, gledat ću doduše Boga, ali združena sam s njime već i ovdje na zemlji.” Mnogo je radila,

Bl. Terezija u petnaestoj godini sa svojim ocem.

mnogo se molila, da ljudi što više ljube Boga. „Isus Krist čezne za tim, da ga ljudi ljube", više puta je govorila, a to je i napisala. „Kad umrem, rekla je kratko prije smrti svoje, učinit ću, da bude padala kiša od ruža." I zaista odmah poslije smrti svoje činila je sestra Terezija silna čudesa. Za vrijeme rata utjecali su se zagovoru njezinu osobito njemački i francuski vojnici, i nijedan nije ostao neuslišan. „Blaženstvo moje u nebu bit će u tom, da činim dobro ljudima na zemlji." Što je rekla i obećala, dok je još među nama živjela, to sada ona doista i čini. Cijele knjige su već ispisane čudesima, što ih je učinila sestra Terezija.

Rado bih pobliže prikazao život ove blaženice, a osobito bih želio, da u životu njezinu vidimo pouzdanje njezino u Isusa Krista, ali bih predaleko pošao, da to učinim. No nije to ni od potrebe. Dosta je, da te sjetim, čitatelju moj, da je sestra Terezija živjela s nama, u naše doba, za naših dana, da je ona naša vršnjakinja. Ona je pripadala istoj Crkvi, kojoj pripadaš i ti, ona je bila katolikinja, kako si katolik i ti.

* * *

Samo sam spomenuo dvije osobe, koje su živjele za naših dana, u vrijeme, kad živimo i mi, a Crkva ih uzdigla na čast oltara. Već bi to bilo dovoljno, da obori tvrdnju onih, koji kažu, da je katolička Crkva obilovala svetim ljudima u prvim počecima svoga života, u starom i u srednjem vijeku, ali gdje su joj danas takvi sveci? Polako, prijatelju! I danas nauča Crkva katolička istu nauku, što ju je naučala u starini, a nauka ova je sveta. I danas pruža Crkva vjernicima svojim ista ona sredstva, da mogu postati svetima, dijeli napose iste sakramente, što ih je dijelila i u najstarije doba svog života, a sredstva su ova sveta, sakramenti su sveti. A budući da Crkva i danas nauča nauku svetu, tko se nauke te drži, mora i danas biti svet. Budući da i danas Crkva dijeli sredstva milosti, budući da i danas Crkva dijeli Sakramente, preko kojih Krist Gospodin daje milosti, tko se ovim sredstvima služi, tko ove sakramente dostojno prima, mora biti i danas svet. I zaista. I danas imade u Crkvi katoličkoj svetaca, kako ih je bilo u

Bl. Terezija od Djeteta Isusa kao redovnica.

sva vremena, kako ih je bilo u stara vremena.

Tko je god u milosti posvećujućoj, dijete je Božje, prijatelj je Božji, pak ako u milosti posvećujućoj umre, sigurno dolazi u nebo. Hvala Bogu, takvih ugodnika Božjih imade i u hrvatskom našem katoličkom narodu. Imade muževa i žena, imade i djevojaka i mladića, koji se ne dadu nikakivm govorima, nikakvim pisanjem protiv katoličke Crkve, protiv sv. Oca Pape, protiv svećenstva odvratiti od svoje vjere. Oni ostaju vjerni svojoj svetoj Crkvi, oni vjeruju, oni prema vjeri svojoj žive, oni rade, kako Bog hoće, kako ih vjera njihova uči, oni u toj vjeri i umiru. Svi ovi dolaze sigurno u nebo, to su sigurno sveci. No o tim svecima mi ne govorimo. Mi kažemo, da i danas imade katolička Crkva vanrednih svetaca, koji su se posebnim, izvanrednim načinom odlikovali krepošnim životom, posebnom svetošću života.

Crkva katolička — i danas plodna majka najvećih svetaca.

Jest, i u stoljeću, koje je puno paklene upravo mržnje na Rim, na Petrovu Stolicu, koje protiv Crkve izrabljuje državnu vlast, koje upotrebljava sve tečevine znanosti i umjetnosti, svu današnju kulturu, da uništi katoličku Crkvu; u stoljeću, u kojem je među ljudima zavladala strahovita pokvarenost, najgadnije nećudoređe, bezvjerstvo kao možda nikada prije, i u ovom, u našem stoljeću imade u katoličkoj Crkvi najvećih svetaca, imade ih toliko, te Crkva ne zaostaje danas ni za kojim stoljećem prošlih vijekova. I u današnjem našem vijeku imade mučenika, koji su s istim oduševljenjem, s istim zanosom išli u smrt, kao mučenici za cara Nerona. I danas ima svećenika i redovnika, koji s apostolskim žarom rade za spasenje duša. I danas imade muževa i žena molitve, kako ih je bilo u prošlim vijekovima. I danas ih imade, koji u ljubavi prema bližnjemu ne znadu mjere, koji i umiru kao žrtve ljubavi prema bližnjemu. I danas imade muževa čvrste, žive

vjere, mladića i djevojaka anđeoske čistoće. Sve kreposti, sve vrline apostolskih vremena i danas cvatu među vjernicima Crkve katoličke.

Poznato je, s kolikom strogošću, s kolikom rigoroznošću i točnošću Crkva ispituje rad i život onoga ugodnika Božjega, koga hoće da proglasi blaženim, a onda opet, da ga proglasi svetim. Dok nije i u najsitnije tančine dokazano, da taj čovjek nije živio samo običnim kršćanskim životom, već da se odlikovao herojčnim krepostima, kršćanskim vrlinama u najvećim stupnju, Crkva ne poduzima ni jednoga koraka, da ga proglasi blaženim. Tek onda, kad se dokazalo, i to kad se temeljito dokazalo, da kreposti u životu toga čovjeka daleko nadvisuju kreposti običnoga, dobroga inače katolika, onda se ispituje, da li je taj čovjek činio čudesa i da li se sada poslije njegove smrti na zagovor njegov zbivaju čudesa. Kad se pak ispituju sama čudesa, upotrijebe se sve znanosti, da se sa svom sigurnošću dokaže, da se nije štogod, što su ljudi u prvi mah smatrali čudom, dogodilo možda, ili moglo dogoditi na prirodan način. Onda tekar, kad je sasvim sigurno dokazano — a sudjeluju kod toga prvi učenjaci u medicini, fizici, kemiji i t. d. — kad je sasvim sigurno dokazano, da se nešto zbilo na sasvim natprirodni način, tek onda se to prihvaća kao čudo. Ugodnik pak Božji mora da je učinio barem dva sasvim sigurno dokazana čuda, da bude proglašen blaženim.

A eto, prijatelju moj, sada se u Rimu vode procesi za preko 170 osoba, koje su umrle u devetnaestom vijeku, — dakle u vijeku, u kome smo mi rođeni, u kome smo i mi živjeli — pače i za neke, koje su umrle iza 1900. godine, da budu proglašene blaženima, odnosno svetima. Od toga je 106 muževa, mladića i dječaka, a 64 su ženske osobe. Od onih, što su umrli u devetnaestom vijeku, dakle između 1800. i 1900. godine, dvojica su već proglašena svecima, a četrnaest blaženima. Mučenika pak imade u devetnaestom vijeku na tisuće, a do 130 njih već je proglašeno blaženima. Zadnji, koji su prije godinu, dvije li dana proglašeni blaženima, oni su mučenici, što su trpjeli za Kristovu vjeru u Ugandi i umrli mučeničkom smrću prije trideset i šest godina. Među njima bilo je i dječaka od 7 do 15 godina.

* * *

Sada, kad si sve ovo pročitao, stani i razmisli, što je i danas Crkva katolička! Kad još jednom prođeš u mislima i promotriš, što sam ti ovdje napisao, pitaj se: što je Petrova Stolica u Rimu prema najsilnijim carskim i kraljevskim prijestoljima svjetovnih država? Prijestolja se srušiše, oni, koji su jučer carevali i kraljevali, danas ih nema ili se tek spominju, a Petrova Stolica stoji čvrsta i nepredobitna. Nasljednik sv. Petra, Namjesnik Isusa Krista, rimski Papa, glava Crkve katoličke, vlada i danas. Crkva katolička i danas je jaka, a jaka je, jer je djelo Božje: „Ti si Petar, i na toj stijeni sazidat ću Crkvu svoju i vrata paklena ne će je nadvladati." Ona je i danas živa, i danas u njoj živi duh Isusa Krista, a to je duh svetosti, duh čistoće, poniznosti... duh Božji. Taj duh oživljava i tebe. Ti si Kristov, pa ako živiš, kako te uči Kristova Crkva, a to je samo katolička Crkva, to je tvoja Crkva, živiš duhom Kristovim, dijete si Božje, pa ako umreš kao dijete Božje, bit ćeš svu vječnost blažen u zajednici s Bogom, ocem svojim.

Eto, razmisli: nemaš li razloga, da se ponosiš, što si katolik! Jest, budi ponosan, što si katolik, ali budi doista katolik, budi vjeran svojoj katoličkoj Crkvi, budi vjeran sv. Apostolskoj Stolici, sv. Oca Papu ljubi kao oca svoga!

Sadržaj:

	Strana
Budi ponosan, što si katolik	3
Veliki ugled rimskog Pape u svijetu	4
Benedikt XV.	5
Benedikt XV. radi za mir u svijetu	6
Slika Pape Benedikta XV.	7
Benedikt XV. radi za ratne zarobljenike	8
Benedikt XV. ne prestaje raditi za mir	9
Rad Benedikta XV. za djecu svih naroda	10
Ugled Benedikta XV.	11
Papa Pijo XI.	12
Slika sadašnjeg Pape Pija XI.	13
Otkale Papi toliki ugled u svijetu?	17
Veliki sveci naših dana	18
Sveti Gabriel od žalosne Majke Božje	18
Blažena Terezija od Djeteta Isusa	22
Slika bl. Terezije s njenom majkom	23
Slika bl. Terezije s njenim ocem	25
Slika bl. Terezije kao redovnice	27
Crkva katolička -- i danas plodna majka najvećih svetaca	28
Završetak	30

Редов:
Мартин Головковић
Коњички Пук Краљеве
гарде III ескадрон I. дивизион.
Београд

1923 год.

Svaki Hrvat katolik
treba da ima molitvenik
„KRUH NEBESKI“
stoji samo 10 dinara
Naručuje se kod Društva sv. Jeronima u Zagrebu